Nro 4

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 10 Stycznia v. s. 1821 roku.

Obserwacye meteorologiczne.	Czas obserwacyi	Wysokość Barom.	wys. Ther. Reau.	Wiatry	Odmia. w powie.
	dn. 8 średnia.	28 cal. 0.0 lin.	+ 1,17 stopn	Polud. Zachod.	Pochmurno
	dn. 9 średnia.	27 — 11,93 —	+ 0,17 —	Południowy	Pochmurno
	dn. 10 godz. 8	28 — 3,8 —	— 1,6	Polud. Wschod.	Pochmurno

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 15 *stycznia*.

Dnia 13 b. m. jako w dzień Nowego Roku Ruskiego, były nader świetne i liczne pokoje u Jego Cesarzewiczowskiey Mości Wielkiego Xiążęcia *Konstantego*. JO. Xiążę Namiestnik Królewski, Senatorowie, Ministrowie, Jenerałowie, władze krajowe i korpusy oficerów, mieli zaszczyt złożyć Jego Cesarzewiczowskiey Mości hołd powinszowania Nowego Roku, i nayszczerszych życzeń dla całego Nayjaśnieyszego domu Cesarskiego.

Wczoray JO. Xiążę Namiestnik Królewski dał wielki bal, który Jego Cesarzewiczowska Mość Wielki Xiążę *Konstanty*, obecnością swoją zaszczycić raczył.

AUSTRYA.

Wiedeń, dnia 6 *stycznia*. N. Cesarz JMć Rossyyski wyjechał ztąd d. 3 b. m. do *Laybach*. Nazajutrz udali się w tęż podróż ministrowie Rossyyscy hrabiowie *Capodistrias* i *Nesselrode*.

Przybył tu z *Opawy* hrabia *Bernstorf*, pruski minister spraw zagranicznych.

Xiążę *Esterhazy*, szambelan cesarski, zięć Xiążęcia *Metternicha*, wyjechał ztąd d. 26 z. m. do *Laybach*, końcem odbywania służby szambelańskiey przy Królu Neapolitańskim.

Korrespondent warszawski z Austryi donosi, iż na obrady w Laybach zjechać także mają deputowani wszystkich krajow włoskich.

KRÓLESTWO OBOJGA SYCYLII.

Neapol, dnia 15 *grudnia*. Adres parlamentu naszego na drugie poselstwo królewskie z dnia 8 b. m. wyraża między innemi: „Dostoyni sprzymierzeni Monarchowie ucieszą się słysząc z ust W. K. Mości na kongressie w *Laybach*, iż sława z nadanych swobód narodowi, należy się zupełnie dobrowolnemu twemu postanowieniu, i że prawo w tey mierze nie zawisło od żadnego obcego mocarstwa, tak, jak prawo urządzenia rodziny swojey i okazania jey sprawiedliwości. Mądrzy ci i potężni władcy świata nie zechcą wyzuwać *Burbona* z naycelnieyszey prerogatywy monarszey; nie okażą się względem W. K. Mości mniey sprawiedliwymi, a niżeli się okazali względem Króla hiszpańskiego, krewnego twego. Nigdy życzenia ludów nie będą się nadaremnie wznosić do ich tronów. Prawo narodów, zdanie mędrców i surowy wyrok potomności, będą zawsze kierować ich postanowieniem."

Na trzecie poselstwo królewskie odpowiedział parlament następującym adressem: „Odpowiadając, N. Panie, na twoje poselstwo, mamy zaszczyt przyłączyć W. K. Mci uchwałę, do którey dałeś powód. Konstytucya, która na przypadek nieobecności Króla, nie uznaje dostoyności Namiestnika, nie podaje nam innego środka do poparcia zamiarów twoich względem tymczasowego rządu krajowego, prócz ustanowienia rejenta. Nie wątpimy, iż uchwała nasza odpowiada zamiarom W. K. Mci, i dla tego na czas niebytności twojey zdaliśmy prerogatywę twoję Rejentowi. Co się tycze wyjazdu twego, N. Panie, do *Laybach*, i osób mających ci w tey podróży towarzyszyć, nie mamy nic przydać do tego, cośmy w dawnieyszych adressach oświadczyli, prócz życzenia, abyśmy się ciągle obecnością twoją cieszyli, i smutku z pozbawienia się jey na czas niejaki. Lecz jak ufność nasza w przysięgach twoich jest zupełną, tak skutek wpływu twojego na utrzymanie konstytucyi hiszpańskiey i pomyślności narodu twego, będzie równie zupełnym. Niepłonną mamy nadzieję, iż W. K. Mość, wróciwszy z kongressu, albo obdarzysz nas chwalebnym pokojem, dziełem oycowskiey twojey miłości, albo do obrony narodu należeć będziesz. W tym jedynie sposobie może parlament zezwolić na oddalenie się Króla od ukochanego swego narodu. Bezpośrednie utworzenie rady stanu i dopełnienie tego, co do ciebie, N. Panie, należy, uważać zawsze będziemy za nową rękoymią przywiązania twego do narodu, dla przywiedzenia do skutku przesłanych ci odmian polityczney naszey konstytucyi. Nie przestaniemy życzyć ci sławy, w przekonaniu, iż wzajemnie celem życzeń twoich, N. Panie, będzie zawsze pomyślność kraju, czyli, co jedno jest, wolność narodu. W *Neapolu* dnia 12 grudnia 1820."

Uchwała, o którey powyższy adres namienia, jest w tey osnowie: „Zważywszy poselstwa królewskie z d. 7, 8 i 10 grudnia, oraz wyrok parlamentu z d. 8 grudnia, tudzież adressa jego z d. 9 i 12 grudnia; zważywszy §§. 172, 187, 188 i 190 konstytucyi krajowey; zważywszy daley, iż w przypadku fizyczney przeszkody, władza królewska tymczasowie powinna bydź sprawowaną w sposobie, jaki konstytucya przepisuje; iż według § 188 (*) następca tronu może bydź miano-

(*) *Brzmi on tak*: „Jeśli przeszkoda trwa dłużey jak dwa lata, a następca tronu skończył lat 18, stany mogą go mianować rejentem królestwa, zamiast rejencyi."

wany rejentem; iż § 190 z tey jedynie przyczyny pomija go w składzie rejencyi, iż przypuszcza jego małoletność, lecz tenże według tych samych zasad, będąc pełnoletnim, jest naturalnie wezwany na rejenta; zważając nakoniec, iż wyborne przymioty królewica następcy tronu zasługują na zupełną ufność narodu, stanowi parlament: 1) iż według osnowy wyroku z d. 8 grudnia, i stosujących się do niego pism Króla i parlamentu, zezwala się na żądane podług § 172 upoważnienie; 2) iż w niebytności Monarchy, władzę królewską opisaną w Tytule IV, Rozdziale 1szym przyjętey w naszym kraju konstytucyi hiszpańskiey, przez ciąg tey niebytności, sprawować będzie Xiążę Kalabryi, jako Rejent królestwa; 3) iż sam wyjazd Króla uważać się ma za zatwierdzenie postanowień tak ninieyszego, jako też z d. 8 grudnia, tudzież zasad objętych w adressach z d. 9 i 12 grudnia. W *Neapolu* d. 12 grudnia 1820."

Deputacya parlamentu oddała uroczyście d. 13 b. m. Królowi powyższe postanowienie.

Płynąc Król nasz do *Liworny*, omijał brzegi kraju papiezkiego. Przed wyjazdem wydał dwie odezwy do narodu, które licznie zebrany lud, chcący mu zabronić podróży, zaspokoiły.

Admirał *Moore*, dowódzca eskadry angielskiey w zewnętrznym porcie tuteyszym, wymówił się od towarzyszenia Królowi naszemu do *Liworny*, odebranym od swego rządu rozkazem, aby się nie oddalał.

Karbonary (węglarze) i inni zapaleni liberaliści w kraju neapolitańskim, chcą w przypadku napadu wszystko niszczyć po drodze, którędy woysko nieprzyjacielskie ma przechodzić, a nawet w potrzebie naśladować przykładu miasta *Moskwy*.

Seminarzyści tuteysi podali imieniem wolności, równości i praw człowieka prośbę, o usunięcie dyrektora swego, którego świętoszkiem nazwali.

Gwardya królewska wyydzie także na granicę, a gwardya narodowa zaymie straż w zamku.

Parlament neapolitański uchwalił odpowiedni adres na trzecie poselstwo królewskie, i d. 13 b. m. postanowił, iż zezwala na podróż monarchy do *Laybach* pod warunkiem, aby w ciągu niebytności jego, Xiążę Kalabryi sprawował władzę królewską, i aby wyjazd ten uważany był za przystąpienie Króla do rozmaitych myśli i zastrzeżeń, objętych w ostatnich uchwałach i adressach parlamentu. Gdy tegoż samego dnia deputacya podała Królowi wspomnione postanowienie, odpowiedział Monarcha w uprzeymych wyrazach, powtórzył dane parlamentowi zapewnienia, przedłużył posiedzenie jego jeszcze na jeden miesiąc, i wezwał go, aby przedsięwziąć się mające odmiany konstytucyi, wspólnie z Xiążęciem Kalabryi, jako Rejentem, dokładnie rozważył, i jeśliby chciał zatwierdzenia ich przez samego Króla, aby mu je przesłał do *Laybach*, lub zaczekał na powrót jego, który, ile możności, starać się będzie przyśpieszyć. Wieczorem puścił się Król w podróż. Gdy o godzinie w pół do 7mey wsiadał na okręt, przybył goniec z listem od *Ludwika XVIII*, Króla francuzkiego, wzywającym go także, aby jechał do *Laybach*. Xiążę *di Gallo* towarzyszy monarsze. Za okrętem liniowym angielskim *le Vengeur* popłynęła fregata angielska *la Revolutionnaire* o 46 działach, i francuzka *la Duchesse de Berry* o 40 działach. Fregata francuzka *Fleur* ma zabrać pojazdy i konie królewskie.

Dnia 14 b. m. deputacya parlamentu powinszowała Xiążęciu Kalabryi dostoyności Rejenta królestwa.

Monarcha przed wyjazdem swoim podpisał jeszcze wyrok, mianujący 24 radców stanu, między którem są: arcy-biskup *Montreale*, oraz jenerałowie *Wilhelm Pepe* i *Robert Filangieri*.

Dnia 12 b. m. oświadczyła kommissya zdanie swoje w parlamencie, względem wniosku deputowanych *Pepe*, *Meriel* i t. d., radzących oskarżyć wszystkich oddalonych ministrów, iż tylko jest powód do oskarżenia dwóch ministrów *Zurlo* i *Campochiaro*.

Myślą w kraju naszym o utworzeniu towarzystw w celu wynagrodzenia obywateli, któryby w przypadku napadu nieprzyjacielskiego szkodę ponieśli. Tym celem zgłaszają się naybogatsi właściciele dóbr. Słychać, iż 3 prowincye *Abruzzo* postanowiły należeć do wspomnionego towarzystwa. Podobnież myślą inne prowincye, i chcą nawet przyjąć na siebie wydatki, jakieby ciągnące na granicę woyska i legiony obywatelom zrządziły.

List prywatny z *Rzymu* pod d. 13 b. m. donosi, iż w parlamencie neapolitańskim kilku deputowanych powstało mocno przeciwko wszelkim odmianom konstytucyi hiszpańskiey i wyjazdowi Króla. Lubo zaś nie dokazali swego, mowy ich przecież takie sprawiły wrażenie na umysłach, iż po wszystkich ulicach dał się słyszeć okrzyk: *zdrada! zdrada! do broni!* Niejaki czas lękano się, aby wyjazd Króla nie doznał niezwyciężonych przeszkód.

Kawaler *Thorwaldsen*, sławny rzeźbiarz, przybył d. 18 b. m. do *Rzymu*.

Pomiędzy śmiechu godnemi wnioskami, uczynionemi w parlamencie, zasługuje na szczególnieyszą uwagę wniosek Pana Lippi, względem zniesienia szkół, a innego deputowanego, względem zniesienia akademii sztuk pięknych.

Rozeszła się wieść w Neapolu, która nie jest bez zasady, iż minister, który naypierwszy złożył ministeryum swoje, jest ten, który wcale nie był uczestnikiem kroków, tak mocno od opinii publiczney naganionych. Pod suknią ministrowską zachował on serce obywatelskie.

Tuteysze dzienniki ogłosiły nieznane jeszcze szczegóły tayney sessyi parlamentu dnia 1go grudnia. Powodem jey bydź miało poselstwo królewskie, w którem Monarcha doniósł parlamentowi, iż dla odwrócenia grożącey krajowi woyny żądał pośrednictwa Francyi, i że mu na to dwór francuzki oświadczył: iż chętnie się go podeymie, jeżeli konstytucya neapolitańska bardziey do monarchicznych zbliżona będzie zasad. Podane przez dwór francuzki odmiany są takie: 1) Utworzenie izby parów. 2) Zniesienie nieustającey deputacyi parlamentowey. 3) Wolność zupełna zostawiona Królowi w mianowaniu radców stanu. 4) Nieograniczone królewskie *veto*. 5) Prawo rozpuszczenia parlamentu. 6) Początkowanie praw przy królu.

Hiszpanija.

Madryt dnia 14 grudnia. Słychać znowu o nadzwyczaynem zwołaniu stanów. Zdaje się, iż odebrane z *Opawy* wiadomości każą się lękać względem Hiszpanii. Wiadomość o ciągnieniu woyska austryackiego przeciwko *Neapolowi*, sprawiła tu wielkie wrażenie. Sądzą, iż rząd nasz wyda odezwę do narodu, skoro się ta wiadomość urzędowie potwierdzi.

Nieustająca deputacya stanów pracuje we dnie i w nocy.

Panujące jeszcze zaburzenie umysłów grozi powstaniem w rozmaitych okolicach. Obwiniają szczególniey kilku urzędników dworskich, iż są naczelnikami niechętnych. Słychać oraz, iż rozpoczęte badania osób uwięzionych w *Madrycie*, *Avila*, *Burgos* i t. d. odkryły ważne rzeczy, które cały plan kontrrewolucyi wyjaśniają. Wymieniają już dwie znakomite osoby, które do tego należeć mają, a których jeszcze nie badano. Mówią także, iż ministrowie przełożyli Królowi wypadek dotychczasowych badań, i że Monarcha wyraźnie oświadczył, aby wszystkich uznanych winnymi, jak naysurowiey ukarano.

Zapewniają, iż rząd posłał gońców do wszystkich zwierzchników w prowincyach z rozkazem użycia naysurowszych środków przeciwko burzycielom spokoyności, i dawania pilney baczności na duchownych, a zwłaszcza mnichów.

Naczelny urzędnik cywilny w *Saragossie* wydał odezwę, a w niey wyraża: „Jedynym orężem, którego dotąd używałem, były łagodne przełożenia i zachęcanie do powinności; odtąd zaś widzę się zmuszonym używać surowych środków: Niech drży każdy nikczemnik, któryby się odważył wyrzec słówko przeciwko konstytucyi. Ugodzi go nieochybnie ostry miecz sprawiedliwości. Padnie ofiarą swojey nieprzezorności, złości i przewrotności. Nie masz litości dla nieprzyjaciół oyczyzny. Trzeba z niemi surowo postępować”

Za staraniem sprawującego interessa nasze w *Lisbonie*, wydano władzom hiszpańskim niejakiego *Rodriquez*, który był dawniey szefem sztabu jenerała *Campaha*. Należał do rzezi w *Kadyxie* i umknął do Portugalii.

Dnia 16. Słychać o wielkiey odmianie urzędników dworskich Króla naszego i infantów. Monarcha będzie w tych dniach na poświęceniu choragwi milicyi madryckiey. Milicye czyli gwardye narodowe w całey Hiszpanii wynoszą 80,000 głów.

Xiążę *Infantado* bawi w dobrach swoich o mil 2 od *Madrytu*. Zaniósł protestacyą przeciwko wygnaniu swemu, z powodu, iż postanowienie w tey mierze nie jest w sposobie konstytucyynym.

Gdy w kraju naszym nie panuje jeszcze zupełna spokoyność umysłów, przez co tamują się czynności rządu, tymczasem żołnierze hiszpańscy pałają chęcią przelania krwi na obronę konstytucyi w Królestwie neapolitańskiém. Oprócz oficerów, biorących połowę płacy, którzy hurmem zaciągają się do woyska neapolitańskiego, często także i inni w czynney służbie będący, podają do rządu prośby o pozwolenie, aby mogli walczyć za sprawę wolności. Wielu oficerów, którzy dawniey odbyli kampanią przeciwko francuzom, wsiadło na okręty w *Barcellonie*, chcąc weyść jako ochotnicy w służbę neapolitańską. Posłano także ztamtąd działa, broń, i inne potrzeby woienne do *Neapolu*.

Dnia 4. b. m. wyjechał ztąd do *Washingtonu* goniec z zatwierdzeniem traktatu względem odstąpienia *Floryd* Zjednoczonym Stanom północney Ameryki. Wsiądzie na okręt w *Bordeaux*.

Do *Kadyxu* zawinęła niedawno fregata *Constellation*. i przywiozła 4 miliony piastrów z Ameryki południowey.

Madryt dnia 19 grudnia. Poseł angielski przy dworze tuteyszym okazuje się coraz przychylnieyszym nowemu w kraju naszym porządkowi rzeczy. Niedawno nawet oświadczył, iż rząd angielski nigdy należeć nie będzie do kroków nieprzyjacielskich, jakieby inne mocarstwa przeciwko narodóm południowo-europeyskim, które konstytucyą swoję odmieniły, przedsięwziąć mogły.

Monarcha nasz przyjął z wielką grzecznością nowego posła neapolitańskiego, który jednak (jak słychać) skarżył się na postępowanie gabinetu hiszpańskiego względem *Neapolu*. Jakoż zdaniem jest zapalonych naszych liberalistów, iż Hiszpanija, dawszy pierwszy przykład, powinna także dać pomoc innym narodom, które jey naśladowały.

W Hiszpanii jeden deputowany reprezentuje 70 współobywateli, w *Neapolu* 50, a w Portugalii 30,000.

Spodziewamy się wkrótce przywiezienia 12 milionów realów, które P. *Lafitte*, bankier francuzki, posyła z *Paryża*, na rachunek pożyczki hiszpańskiey. Kazano dać straż woyskową dla bezpiecznego sprowadzenia tych pieniędzy.

Narodowa junta kredytu publicznego jest teraz nieco czynnieyszą, aniżeli była. Przedano już do d. 18 grudnia część własności pojezuickich. W Madrycie przedano cztery ich domy tak dobrze dla skarbu publicznego, jakby lepiey prywatny człowiek nie mógł przedać domu swojego. Wkrótce wystawione będą na sprzedaż dobra po inkwizycyi ś. i po duchowieństwie. W kupnie ich przyymowane będą, na mocy zapadłego prawa, i prywatne pretensye pieniężne do skarbu.

Minister sprawiedliwości rozesłał okolnik względem przyspieszenia skutku prawa, tyczącego się zniesienia mnichowskich zakonów: bo dotychczas szła ta rzecz opieszale. Rozkazał Król, ażeby arcybiskupi i biskupi pomagali w tey mierze naczelnikom politycznym (prefektom) po prowincyach.

Minister przychodów taki list z woli Króla do intendenta prowincyi Alava napisał: „Król z radością dowiedział się o patryotycznem sprawieniu się oficerów i obywatelów, którzy przyłożyli się do utrzymania publicznego porządku, i zniweczenia zamachu byłego pułkownika Moralesa. Chce Król, abyś WPan podziękował imieniem jego tym zacnym obywatelom, i rozkazuje, ażeby ich nazwiska ogłoszono w gazecie rządowey.” Do tego listu dołączone są nazwiska 41 obywatelów, którzy zalecili się patryotyzmem w ostatnich wypadkach zaszłych w tey prowincyi.

Dla zachęcenia przemysłu w Nawarrze, Asturyi i t. d. tudzież dla nadania większego ruchu rękodzielniom broni, a oraz chcąc zaspokoić szlachetną żądzę milicyi narodowey, która zewsząd dopomina się broni, a którey zupełne urządzenie ma bydź uważane za naysilnieyszą podporę systematu konstytucyynego, przeznaczył Król dla rękodzielni broni w Asturyi, Biskaii i Guipuscoa następującą ilość pieniędzy: 1) Trzy miliony realów srebrnych mających się wziąć z pożyczki. 2) Dla rękodzielni broni w Guipuscoa, cały dochod z cła wybranego od towarów, które wprowadzono dotąd do prowincyi Guipuscoa, Alava i Biskaii, a dwie trzecie części cła od towarów będących w Nawarrze. 3) Połowę dochodu, jaki przez sześć miesięcy przyniosą komory celne w Biskaii, Guipuscoa i Nawarrze. 4) Całkowity dochód z beneficiów duchownych, oddanych teraz skarbowi w Nawarrze i Biskaii. 5) Cały dochód z cła wybieranego przez rok w Biskaii i Guipuscoa od towarów przychodzących prosto z mo-

rza 6) zaległość należącą się komorom celnym w Vitoria i Balmesada do d. 1 stycznia 1821 roku."

Piszą z Bilbao, St Sebastien i innych miast naszych nadgranicznych, że w nich domy i magazyny zawalone są rozmaitemi towarami francuzkiemi.

Król będzie obecny przy poświęceniu chorągwi dla milicyi narodowey, a wtedy ukaże się w jey mundurze.

Oprócz skazanych już osób na wygnanie, które mieszkały w Madrycie, słychać o nowey ich liście. Publiczna opinija jest przeciw temu środkowi, który za niekonstytucyyny i przeciwny polityce uważa. Zapewniają w Madrycie, iż Xiążę Infantado nie chce poddać się rozkazowi wyjechania ze stolicy do dóbr swoich, utrzymując, iż lubo jeden z artykułów konstytucyi dozwala rządowi użyć zbroyney siły, inny teyże konstytucyi artykuł nakazuje, aby żaden Hiszpan nie mógł bydź przez nikogo innego sądzonym, tylko przez naturalnych sędziów swoich, i nie był karanym aż po zapadłym wyroku. We wrześniu, przyjaciele jenerała Riego stanęli z takimże dowodem przeciw ministrom, skazującym go na wygnanie do Arragonii, lecz samowolność przemogła.

Zaszły z rozmaitych prowincyy skargi przeciw trybunałom, a mianowicie przeciw trybunałowi w Walencyi. Powszechném jest mniemaniem, iż na przyszłych obradach stanów (Cortes) wszyscy deputowani będą zgodnego zdania, względem konieczney potrzeby zaprowadzenia sądu przysięgłych (jury), zwłaszcza w sprawach kryminalnych.

Przyciągnął do Madrytu na osadę pułk jazdy, zwany Saguncki. Zostawił on żal po sobie w prowincyi Burgos, gdzie od chwili zaprowadzenia tam systematu konstytucyynego dzielnie przykładał się do jego ustalenia.

Jenerał Alava dostał rozkaz od rządu, rozpoznania sądownie postępku jenerała Quesada, obwinionego o zboczenie z drogi wyrażoney w paszporcie jego, i o przebranie się za służącego, aby tak dostał się do obcych krajów, i dopełnił tam sekretnie danych mu zleceń.

Nadeszła do Madrytu wiadomość, że trzymanego tak długo w więzieniu jenerała Elio rozstrzelano w Walencyi.

Baron Bessel mieszkający w Bruxelli (w Niderlandach) a rodem z Hawanny w Ameryce hiszpańskiey, przysłał 1000 franków na wsparcie nieszczęśliwych ofiar dnia 10 marca w Kadyxie.

Zawinęła do Kadyxu fregata la Constitution, mająca na sobie deputowanych do stanów, wybranych przez prowincyą w Ameryce zwaną Nowa-Hiszpanija.

Dowiadujemy się z Madrytu, iż rząd hiszpański dzieli przyjacielskie dla neapolitanów uczucia. Dnia 16 odbyła się tayna rada u Króla, na którey postanowiono, ażeby milicye uzupełnić, a woysko liniowe na stopie wojenney postawić. Mówiono nawet, że gdyby austryacy rzekę Po przeszli, natenczas stany nadzwyczayne zwołane będą; lecz po przybyciu gońca z Paryża do Madrytu, wstrzymano się z użyciem tych środków.

ANGLIA.

Londyn, dnia 23 grudnia. O niczém tu bardziey nie mówią, jak o złożeniu urzędu ministra przez Pana *Canning* i nowych zamysłach przeciwko Królowey. Nie masz jeszcze zupełney pewności, czyli P. *Peele* będzie na mieyscu Pana *Canning* prezesem rady indyyskiey; niewiadome także czyli w obecnych okolicznościach niektórzy członkowie tey rady utrzymają się na urzędach. Przypominamy sobie o dawnieyszym pojedynku Pana *Canning* z Lordem *Castlereagh*, o wielkich proponowanych mu ofiarach dla przeciągnienia go na stronę ministrów, o pojednaniu się jego z Lordem *Castlereagh*, o mianowaniu go posłem w *Lisbonie* z pensyą 6000 funtów szterl., po oddaleniu się dworu portugalskiego do Brezylii, o weyściu jego do ministeryum, o danem mu nareszcie zleceniu widzenia się z Królową w *Medyolanie*, i uczynienia jey propozycyy. Pamiętną jest także wymowa jego w parlamencie, która ministrom nie jeden pomyślny wypadek zjednała. Winszujemy uwolnionemu ministrowi, iż uda się na stały ląd, i talentu swego nie użyje przeciwko tym, których tak często bronił.

Wkrótce poznamy sposób, jakiego ministrowie w dalszém postępowaniu trzymać się myślą. Rozesłali już okolnik do wszystkich stronników swoich, będących członkami parlamentu, aby się nieochybnie zjechali na dzień 23 stycznia, gdyż ważne okoliczności względem Królowey zostaną przełożone. Niektóre wprawdzie gazety zaprzeczają dalszey w parlamencie sprawie przeciwko Królowey; twierdzą oraz, iż ministrowie nie będą przeciwni uchwaleniu pensyi dla niey. Słychać jednak, iż zamach na zhańbienie Królowey ma bydź uczyniony z inney strony, to jest, przez *zgromadzenie Stanów Hannowerskich.* Rząd hannowerski myśli przyjąć wyrok izby parów za zasadę sądowego postępowania przeciwko Królowey, i na nim skargę swoję opierać. Wiadomo, z jaką gorliwością ajenci i kommisarze rządu hannowerskiego pracowali nad objaśnieniem postępków Królowey, i świadków przeciwko niey wyszukiwali. Powszechnym więc jest domysłem, iż ze strony Hannoweru uczyniony będzie wniosek względem usunięcia Królowey od tronu. Z wielką niecierpliwością czekamy zagajenia parlamentu. Ministrowie mogą mieć zaiste większość kresek, lecz niepodobna, aby zdanie tey większości podobało się narodowi,

Rada gminna tuteyszey stolicy uchwaliła, jak wiadomo, adres do Króla przeciwko ministrom. Wiadoma jest także odpowiedź Monarchy. Z tego powodu P. *Favell* radził uczynić następujące postanowienie: „Rada gminna nie może ukryć swojego żalu i podziwienia, iż w czasie, kiedy naród powstaje na ministrów, mogli doradzić Królowi, aby obywatelom londyńskim dał odpowiedź, zamilczającą zupełnie o ich narzekaniach; przełożenia ich w fałszywém wystawili świetle, chcąc się uwolnić do roztrząsania ich postępków w parlamencie, co jest koniecznie potrzebném dla spełnienia życzeń haniebnie obrażonego i uciśnionego narodu." P. *Williams* oświadczył, iż adres rady gminney był rewolucyynym, i na inną odpowiedź nie zasłużył. Mimo tego jednak, przyjęto powyższe postanowienie większością 88 kresek przeciwko 58.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 8, stycznia: rubel srebrny, 3 ruble kopiejek 77, czerwony złoty nowy rubli 11, kopiejek 54; stary rubli 11 kopiejek 34; imperyał rubli 36, 60 kopiejek.

DODATEK.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 4.

Wilno dnia 10 Stycznia 1821 roku v. s.

ANGLIA.

Król nikogo jeszcze nie mianował następcą Pana *Canning*, który złożył urząd ministra, kierującego interessami posiadłości angielskich w Indyach. Zdaje się, iż P. *Peel* nie przyymie tego urzędu.

Pewny przyjaciel Lorda *Castlereagh* ma otrzymać nieczynny urząd jeneralnego poborcy ceł z pensyą roczną 2000 funtów szterlingów (80,000 zł. pol.): Pan *Pechell*, który dotąd urząd ten piastuje, nie był od 20 lat ani razu w biórze, lecz wszystko ułatwia przez zastępcę. Ministrowie (dodaje gazeta *Morning-Chronicle*) powinniby się wstydzić tak haniebnych zdrożności.

Kapitan *Parry*, który dowodził ostatnią wyprawą naszą do bieguna połnocnego, i ludzie, którzy się na użytych tym celem okrętach znaydowali, otrzymali przeznaczoną od parlamentu nagrodę 5000 funt. szterl. (200,000 zł. pol.)

W izbie wyższey wyprzątniono krzesła, szafy, i t. d. które z powodu i w ciągu sprawy Królowey postawiono. Trudno więc sądzić, aby się ta sprawa nanowo rozpoczęła, ile że krok ten bez pośredniczego rozpoznania parlamentu byłby zupełnie przeciwnym konstytucyi.

Królowa przedłużyła umowę o najęcie pałacu zwanego brandeburskim na mieszkanie dla siebie, i nie wyjedzie z Anglii.

Słychać, iż pułkownik *Brown* bawi znowu w *Medyolanie* u adwokata *Vilmarcati*, lubo podług twierdzenia Pana *Powell*, kommissya medyolańska dawno ustała. Wspólnie z nimi pracuje adwokat *Lorpent*, który tam przybył ze sztabu osady gibraltarskiey, i podczas woyny hiszpańskiey sprawował urząd sądowy przy woysku angielskiém.

W sprawie sądzoney temi czasy w Szkocyi jeden ze świadków, naśladując Majoochiego, odpowiedział po włosku na kilka zapytań: *Non mi ricordo* (Nie przypominam sobie), co wszystkich rozśmieszyło.

FRANCYA.

Paryż, dnia 27 grudnia. Uczniowie szkoły prawa w *Poitiers* chcieli na teatrze zagłuszyć okrzyk: *Niech żyje Król!* okrzykiem: *Niech żyje konstytucya!* Za co 4 naywinnieyszych oddalono z tamecznego uniwersytetu.

Nie potwierdza się, aby xiądz *Pradt*, pisał dzieło o kongressie opawskim. Pogłoskę tę puściłi jego nieprzyjaciele.

Tuteyszy *Dziennik Rozpraw* każe się strzedz dawania pieniędzy na pożyczkę neapolitańską i kupowania papierów skarbowych tego kraju. Grano (pisze) w *Neapolu* komedyą we 3 aktach. W pierwszym wystawiono *budżet* tak, iż po opędzeniu wydatków miało się zostać w skarbie 30 milionów franków, a istotnie 7 milionów fran. brakowało. W drugim rozgłoszono fałszywie, iż na kleynoty korony ma bydź zaciągniona pożyczka 8 milionów franków. W trzecim powiedziano, iż rząd neapolitański szuka pieniędzy, obiecując prowizyą po 9 od sta, lubo daje 12 od sta, lecz 3 od sta biorą ajenci do kieszeni swojey. Nie trzeba się więc dawać łudzić, i pieniędzy na los puszczać." (Wspomniony dziennik podobnież ostrzegał niedawno względem pożyczki dla Hiszpanii.)

W *Chomery* (w departamencie *Mozelli*) umarli niedawno dway bracia; starszy miał 109 lat a młodszy 99.

Izba parów przyjęła z niejakiemi odmianami podany d. 26 b. m. wniosek Hrabiego *Lanjuinais*, aby prawo wskazało przypadki, kiedy izba, stosownie do 33 artykułu konstytucyi, ma się zamienić w wydział sądowy. Obrana losem deputacya ułoży adres do Króla z prośbą o projekt do prawa w tey mierze.

Dnia 26 b. m. ukończyły się rugi w izbie deputowanych. Z powodu powiększoney liczby jey członków, mianowano potém 24 sekretarzy zamiast 16 dotychczasowych; i 5 kandydatów na urząd prezesa obrano, a temi są: PP. *Ravez, Bellart, de Bonald, Benoist,* i *de Bourville*. Głosujących było 331. Lista kandydatów ma bydź podana Królowi. Jest rzeczą godną uwagi, iż w liczbie ich nie masz żadnego tak zwanego liberalisty, ale sami rojaliści. Pan *Ravez*, który już był prezesem, i zapewne nim będzie, należy do umiarkowanych stronników rządu i na poprzedzających sessyach wiele ucierpał od zapalonych liberalistów.

Baron *Vincent*, poseł austryacki przy dworze tuteyszym, wyjechał do *Laybach*.

Vice-Hrabia *Chateaubriand* udał się ztąd do *Berlina*, gdzie urząd posła francuzkiego piastować będzie.

Wolno Drukować Ignacy Reszka Radca Koleg. Kom. Cenz. Czł. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi.

Uwiadomienie.

1. Od izby skarbowey grodzieńskiey ogłasza się: iż bezpieczeństwo skarbu, wymagało tego porządku w administracyi dóbr skarbowych, ażeby wszyscy dożywotnicy składali izbie skarbowey sami, albo przez tych, którym praw swoich ustąpili, świadectwa urzędowe o swojém życiu. Dla tego Rządzący Senat Ukazem swoim 16 września roku 1812 zalecił, iżby o tych dożywotnikach, co są w kraju

Rossyyskim co pół roku; a o innych, którzy mieszkają za granicą corocznie, świadectwa takowe przysyłane były: a to pod obawą stracenia prawa dożywotniego. Kilkakrotne ogłoszenia izby skarbowey grodzieńskiey, czynione przez posrzednictwo sądow niższych, uczyniły tę ustawę wiadomą wszystkim tym, co posiadają dobra prawem dożywocia nadane. Wszakże niekażdy z nich jest dosyć troskliwy, aby bez przerwy stawało się oney zadosyć. Na przestrogę wszystkich, izba skarbowa grodzieńska ogłasza, że w czasie następném żadne przyczyny nieposłużą do usprawiedliwienia opieszałości; owszem naymnieysze uchybienie ściągnie karę Ukazem Senatu przepisaną. Każdy przeto, czy to sam dożywotnik, czy rządca jego, czy nabywca prawa dożywotniego, mieszkając w starostwie dożywotnim, pilnego starania przykładać powinien, aby przepis Ukazu Rządzącego Senatu jak nayściśley był wykonywany. Skutki zaś z opieszałości i opuszczenia pochodzące własney swojey winie przypiszą. Sowietnik Antoni Symonolewicz. Tytularny Radca J. Dobrzylewski.

1. Na mocy Ukazu Jego Cesarskiey Mości dnia 28 lutego 1817 roku w powszechném zebraniu St. Petersburskich departamentów nastałego, wszyscy trudniący się opieką nieletniey szlachty, powinni rachunki przychodu i wydatków z funduszu tychże nieletnich w opiekach szlacheckich składać, które na fundamencie konstytucyi 1775 roku obowiązane przesyłać w miesiącu styczniu na rewizyą Sądowi głównemu. Gdy mała bardzo jest liczba opiekunów regularnie swóy obowiązek spełniających, a niektórzy niemając potwierdzenia od opieki, gruntują swoją władzę na testamentach, rozrządzają arbitralnie funduszem nieletnich, i nikomu ze swoich czynności nie tłómaczą się; z tego powodu ogłosiłem w powiecie i mieście Wilnie pośrednictwem Policyi, i toż samo uskuteczniam przez ninieyszą gazetę, aby bez żadnego wyjątku wszyscy trudniący się opieką nieletniey szlachty powiatu Wileńskiego, natychmiast złożyli w kancellaryi Urzędu mojego rachunki szczegółowe z administracyi zostających w ich zawiadywaniu funduszów. Jeśli który opiekun nieuskuteczni tego przed dniem 15 teraź. mca, jako sprzeciwiający się Naywyższym ustawom, będzie naysroźey przez zwierzchność ukarany. Roku 1821 stycznia dnia (podpisano) Prezes opieki Wileński powiatowy Marszałek, Dworu Jego Cesarskiey Mości Kamer-junkier i Kawaler Mikołay Abramowicz. Zgodność: Sekretarz szlachecki ptu Wileńskiego. Zygmunt Siemaszko.

Podrad.

1. Od Rządu gubernialnego Litewsko Grodzieńskiego ogłasza się ninieyszém: iż na wystawienie trzech pocztowych domow podług planu i wyrachowania w miastach: Grodnie, Lidzie i Brześciu, mają odbywać się targi, to jest: dnia 24 januaryi i 2 februaryi, w sądach ziemskich powiatowych tychże guberniy, a trzeci ostateczny dnia 23 miesiąca februaryi teraźnieyszego 1821 roku; zatém życzący podjąć się wystawienie tych domow, zechcą przybydź dla targow z prawnemi ewikcyami. w proporcyą wyrachowaney summy 12,000 rubli srebr. na każdy dom. Dnia 3 januaryi 1821 roku.

Sekretarz Kazimierz Siedlecki.

Oświadczenie.

1. Niżey własnoręcznie podpisany w imieniu JWW. Michała kamer-junkra 5tey klassy, Macieja porucznika kawaler-gardskiego pułku i kawalera, Józefa Alexandra braci rodzonych hrabiów Wielhorskich zanoszę oświadczenie przeciwko JWW. Karolowi półkownikowi i kawalerowi oraz Konstantemu grafom Przezdzieckim, Michałowi grafowi Przezdzieckiemu, Marjannie z Przezdzieckich szefowey Tyzenhauzowey i jey synowi Rudolfowi hrabiemu Tyzenhauzowi, Jreneniu kamer-herowi i komandorowi, Adamowi kommissarzowi kommissyi edukacyyney i kawalerowi hrabiom Chreptowiczom, Ignacemu Parczewskiemu podpółkownikowi i kawaler. stopień konsukcesorów hrab. Platerów wyobrażającemu, Gustawowi i Władysławowi hrab. Wielhorskim sukcessorom Michała Wielhorskiego, Salomei z Dembińskich matce, Janowi synowi i Marjannie córce hrabiom Wielhorskim sukcessorom ś. p. Józefa Hrabiego Wielhorskiego jenerała; Eustachemu, Władysławowi hrabiom, Alexandrze i Zofii siostrom Wil. Marszał. Ptu Kowelsk. wnukom i wnuczkom zmarłey ś. p. Barbary hrabiny Brzostowskiey starościny puńskiey, Michałowi staroście puńskiemu, Alexandrowi kasztel. mazowieckiemu i Xaweremu staroście Daugowskiemu hrabiom Brzostowskim sukcessorom zmarłey ś. p. Jenowefy hrab. Brzostowskiey kasztel. połockiey, Michałowi grafowi Przezdzieckiemu synowi zmarłego ś. p. Dominika Przezdzieckiego staros. Mińsk., Heleny z Przezdzieckich Radziwiłłowey wojewodz., konsukcessorom ś. p. Michała Ogińskiego hetmana W. W. X. Lit., Ignacemu zaś Lachnickiemu półkow. b. woysk pol., byłemu plenipotentowi zmarłego Hetmana Ogińskiego wybywcy i nabywcy różnych majątkow tegoż Hetmana we wszystkiém odpowiedzi uległemu oto: iż co aktorowie oświadczającego się w stopniu oyca swojego a z głowy babki ś. p. Elżbiety z Ogińskich Wielhorskiey kuchmistrzowey W. X. Litt. będąc niezaprzeczonymi sukcessorami zmarłego ś. p. Michała hrabi Ogińskiego Hetmana W. W. X. Lit., gdy po śmierci oyca swojego pozostali w małoletności obżał. tym czasem zająwszy ogólny fundusz po tymże Hetmanie Ogińskim pozostały z ogromnych majątków ziemnych w różnych guberniach, miastach i powiatach X. Lit. jako też w Królestwie Polskiém rozpołożonych, niemniey z ruchomości, sprzętow kosztownych, naczyń złotych i srebrnych, kleynotow, pojazdow, malowideł włoskich, rzeźby snicerskiey, stad koni, bydła, różnego rodzaju żywiołów oraz remanentów i intrat majątków, tudzież summ gotowych, pieniędzy z kapitałów u różnych osob i w massie podskarbiego Ogińskiego będących składający się. Takowym funduszem obracając różnie ony zawodząc i wyprzedając w różnych częściach, w swoim ręku dotychczas utrzymują, urządzają i niewolnie ztąd wyciągnąwszy dla siebie tylko pożytki, nic a nic zgoła z niego dla aktorów oświadczającego się niepostąpili i niepostępują, z tych zatém powodów ciż aktorowie doszedłszy już lat zupełnych, korzystając z praw swoich i Naymiłościwiey nam darowanych ustaw, że tego wszystkiego prawem dochodzić będą, przez ninieysze oświadczenie cały powszechności ogłaszam. Roku 1821 miesiąca januaryi 4 dnia.

Takowe oświadczenie na mocy plenipotencyi podpisuję Alexander Dołobowski Adwokat Sądu Gł. 2 depart. guber. grodzień.

Roku 1821 januaryi 5 dnia. Na Sądzie Gł. Litewsko-Wileńskim 2go depart. stawając osobiście adwokat tegoż sądu W. Ignacy Łogiewnicki, takowe oświadczenie imieniem Michała, Macieja i Józefa Alexandra braci Hrabiow Wielhorskich uczynione przez adwokata sądu Gł. gubernii grodzieńskiey Alexandra Dołobowskiego

z mocy plenipotencyi podpisane, do akt dla zapisania w xięgi wieczyste podał. Wincenty Rogalski Sowiet. i kawaler. Thadeusz Graf Plater Assesor. Antoni Kwiatkowski Assesor. Józef Biegański Assesor. Sekretarz Dobrzański.

Wolno umieścić w Kuryerze Wileńskim Antoni Kwiatkowski Assesor.

---

2 Widymus z xiąg Ziemskich Ptu Bobruyskiego Roku 1820 mca decembra 24 dnia. Przed Aktami Jego Imperatorskiey Mości Ziem. Ptu Bobruy. stanąwszy osobiście JPan Michał Bukraba oświadczenie przez JW. Barbarę z Zawiszow Zabiełłowę Jenerał Leutnantowę uczynione wydaną W. Hipolitowi Woyzbunowi plenipotencyą cofające, w Ziem. Słonim. aktykowane do akt podał, którego wyrazy są następne: „Barbara z Hrabiów Zawiszów w pierwszym zamęzciu Niezabytowska Podkomorzyna Nowogrodzka w powtórnym Zabiełłowa Jenerał Leutnantowa woysk pol. czynię wiadomo tym moim oświadczeniem: iż ja Zabiełłowa ze zbiegu różnych okoliczności wydałam plenipotencyą do interessow moich W. Hipolitowi Woyzbunowi Strażnikowiczowi Mińskiemu a teraźnieyszemu sędziemu Normalnemu Ptu Bobruy. w roku 1813 i oną w Mohylowie przyznałam, którą plenipotencyą w dniu dzisieyszym cofam i za nieważną uznaję, również uwiadamiam, iż mając majątki moje wolne swobodne i nieobciążone, żadnych kredytow niepotrzebowałam. Co podając do powszechney wiadomości, takowe oświadczenie przy uproszonych pieczętarzach podpisuję. Roku 1820 decembra 8 dnia" U tego oświadczenia podpisy aktorki i pieczętarzy, niemniey suscepta aktykacyi onego w Ziem. Słonim. podpisana przez Regenta przy wyciśnioney na sucho czarney urzędowey pieczęci z poświadczeniem wziętych posztin w tych słowach: „Barbara z Zawiszow Zabiełłowa J. L. Ustnie i oczewisto proszony od JW. Barbary z Hrabiow Zawiszow Zabiełłowey Generał Leutnantowey woysk pol. do tego oświadczenia na cofnienie plenipotencyi WJP. Hipolitowi Woyzbunowi Strażnikowiczowi Miń. a teraźnieyszemu Sędziemu normalnemu Ptu Bobruyskiego wydaney i w Mohylowie przyznaney, stosownie do myśli prawa za pieczętarza podpisuję się Ignacy Wołłowicz Chor. Ptu Słonim. Proszony od JW. Barbary z Hrabiów Zawiszow Zabiełłowey Jenerał Leutnant. woysk pol. do takowego oświadczenia na rzecz we srzedzinie dostatecznie opisaną uczynionego w myśl prawa pieczętarzem podpisuję się Józefat Stabrowski Adwokat. Roku 1820 mca decembra 9 dnia przed aktami Jego Imperatorskiey Mości Ziem Ptu Słonim. stawając obecnie JW. Barbara z Hrabiow Zawiszow Zabiełłowa Jenerał Leutnantowa woysk pol. takowe oświadczenie do akt podała. Przyjąłem i że jest zgodną w aktach pod N. 344 zapisane świadczę Adam Nielubowicz Regent Ziem. Słonim. (L. S.) poszliny pieczętne opłacone Regent" Takowe oświadczenie za podaniem przez wyż wyrażoną osobę do akt jest w xięgi Ziem. Bobruy. przyjęte i zapisane, z których i ten Vidimus eorundem pod urzędową Ziem. tegoż Ptu pieczęcią stronie jest wydan.

Zgodno z xięgami Józef Macewicz Regent Ziem. Ptu Bobruy.

---

2. Augusta z Czechowiczów Kwintowa Pisarzewiczowa Ziem. Brasł., czynię oświadczenie wespół z aresztem, w następney treści, referując się do oświadczenia zrobionego w roku 1815 aprila 28 dnia i do akt Grodz. Ptu Wileń. pod tąż datą podanego, a mianowicie oto: iż mąż oświadczającey się WJP. Antoni Kwinta Pisarzewicz Ziem. Brasł. wchodząc z żałącą się w szlubny związek w roku 1808 w miesiącu junii prawem reformacyynym zastawnym dożywotnim w Ziem. Zawiley. Ptu aktach przyznanym, i do Ziem. Brasł. przeniesionym, za summę posagową, zł. 60,000 Nro 60,000 z rąk brata oświadczającey się JW. Bernarda Czechowicza Podkom. Zawiley. w zupełności przyiętą, majątek natury po-jezuickiey Pelikany zowiący się, w Pcie Brasł. leżący oświadczającey się zawiodł: w skutek jakowego reformacyyno zastawno-dożywotniego prawa, chociaż żałąca się do majątku Pelikan uczyniła intromissyą, jednakże zawsze uległa woli męża, onym nie urządzała, ani też żadnych intrat na swoje nie pobierała konto; a tak, kiedy mąż żałącey się w znaczne funduszowi edukacyynemu przez nieopłatę procentów popadłszy zaległoście, znalazł się w konieczney potrzebie wyprzedania wzmienionego majątku Pelikan, wtenczas żałąca się, jak i zawsze stosując się do składu interesów męża ile gdy majątek Pelikany skutkiem konstytucyi 1773 roku juz miał uledz sekwestracyi, zgodzić się musiała na wyprzedanie onego, Ur. Wincentemu Bortkiewiczowi Vice-Marszał. Zawiley. Ptu, teraz zaś gdy widzi żałąca się, cały przez męża swojego uroniony i rozproszony swóy posag 60,000 zł. pol i cały stracony męża mojego majątek, tak dalece, że ani edukacyi dzieciom pięciorgu z sobą zpłodzonym dadź przyzwoitey, z których dwóch synów od lat czterech przy sobie trzymając i ze względów familii swojey dając onych do szkół, ani tym bardziey spadku im po sobie ze schedy męża i posagu oświadczającey się zostawić nie jest w stanie, ile gdy do życia porządnego na wszelkich już zbywa funduszach oboygu, aby przeto takową swoją exdotacyyną summę, z jakichkolwiek źródeł, tomnieyącego funduszu, od obżałgo Antoniego Kwinty wyrekuperować i wydobyć mogła, zatym oświadczająca się naysolenniey aresztuję: 1mo pretensyą mianą do skarbu monarszego przez męża mojego o trzynaście czy więcey tysięcy rub. assyg., za kwitami komęd woysk Rossyys. i świadectwem komitetu głównego realizowaną; 2do pretensyą o kilka tysięcy rub. srébr. mianą do sukcessorów Mikołaja Kasianowicza b. Exaktora Brasł. i procederem w kommissyi edukacyyney rozpoczętym zajawioną i popartą; 3cio Spadek czyli sukcessyą na męża mojego i dalsze jego rodzeństwo po Annie z Kwintów Zmijowskiey Łowczyney Wileń. w gubernii Podol. w Pcie Zytomir., tak w dobrach leżących, jako też w summach przychodzącą; 4to całą krestencyą, bydło rogate i nierogate, oraz cały sprzęt gospodarski, i wszelką męża mojego ruchomość na dzierżawie w folwarku Bohdanowie w Pcie Brasł. leżącym od JWW. Grafów Manuzzych b. Marszał. Ptu Brasł. trzymanym, będącą; nakoniec 5to wszelkie obligi męża mojego od kogokolwiek bądź wzięte, karty, wexle, etc. i co tylko w górze się opisało naysolenniey przy tym oświadczeniu aresztuję, upraszając tych wszystkich, którzy są onemu winni, aby żadnego układu z W. Antonim Kwintą, mężem oświadczającey się nie robili, pieniędzy za obligami, kwitami jemu należnych, krestencyi, żywiołów i wszelkiey ruchomości w folwarku Bohdanowie znaydujących się, jako jedyną hipotekę posagu oświadczającey się, nie oddawali aż do rozprawy finalney, która pomiędzy oboygiem małżonkami nastąpić musi: i dla tego takowe wespół z aresztem czyniąc urzędowe oświadczenie, one do gazet Kuryera Litgo, aby publikowane trzy razy było dla wiadomości publiczney podaję. Augusta z Czechówiczów Kwintowa Pisarzewiczowa Ziem. Brasł.

Roku 1821 mca stycznia 4 dnia, takowe oświadczenie podano do akt Ziem. Ptu Wileń. Przyjąłem Jan Zieńkowicz Wileń. Ziem. Regent.

1821 roku mca januar. 5 dnia Sąd Ziem. Ptu zaświadcza, że takowe oświadczenie przez Redakcyą Kuryera Litgo do druku przyjęte bydź może. Mikołay Pomarnacki Sędzia Z. Wileń.

3. Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSIEY MOSCI Samowładnącego całą Rossyą etc. etc. etc.

Extrakt z protokułu potocznego Ziem. Ptu Słonimskiego oświadczenia w dacie poniżey wyrażonego zapisanego pod pieczęcią urzędową Ziem. Słonim. roku 1820 mca xbra 22 dnia stronie potrzebującey wydany. Roku 1820 mca xbra 22 dnia oświadczenie imieniem JW. Teodora Hrabi Pocieja Oboźnica W. X. Lit. w imieniu JW. Idalii z Hrabiów Pociejów Sółtanowey Pułkownikowey woysk polskich przez jey męża JW. Adama Hrabię Sółtana Pułkownika woysk polskich kawalera orderu krzyża woyskowego za plenipotencyą w roku teraznieyszym 1820 xbra 14 dnia daną i dnia 16 tegoż mca i roku przed aktami Ziem. Ptu Wołkowyskiego przyznaną czyniącego w tém, iż w skutek dokumentu wieczysto zrzecznego kwitacyynego i między rodzeństwem działczego w osobie JW. Alexandra Hrabi Pocieja oboźnego W. X. Lit. kawalera orderów polskich przez JW. Tadeusza Hrabi Tyszkiewicza Jenerała brygady Kasztelana Senatora królestwa polskiego kawalera orderow za przyznaną plenipotencyą czyniącego z jedney strony, z drugiey strony przez JW. Teodora Pocieja i jego siostrę Idalię z Pociejów Sółtanowę przy assystencyi męża JW. Adama Sółtana w roku teraźnieyszym 1820 xbra 14 dnia w Swisłoczy zawartego a xbra 16 dnia przed aktami Ziem. Ptu Wołkowyskiego przyznanego dóbr oyczystycų macierzystych i po dziadu naszym zeszłym Kajetanie Korzeniewkim Rejencie Lit. i po rodzicach naszych JW. Alexandrze Hrabi i po zeszłey Annie z Korzeniewskich Pociejach Oboźnych W. X. Lit. my Teodor Pociey i Idalija z Pociejów Sółtanowa będąc dziedzicami i sukcesorami, i skutkiem dopiero wspomnionego wieczysto zrzecznego działczego dokumentu po dziadu i po rodzicach naszych dobra równo z datą tegoż dokumentu od pierwszych dni xbra 1820 roku, do niesprzecznego naszego wieczystego władania ze wszelkim w tych dobrach remanentem, zbożem, żywiołami, czynszami, arędami bez żadney excepcyi objąwszy, oświadczamy nayprzód, plenipotencye w Guberniach Witebskiey, Mińskiey, Wileńskiey, Grodzieńskiey, Wołyńskiey i Kijowskiey, oraz w królewstwie polskim woiewództwie mazowieckim względem dóbr w tych krajach leżących dotąd powydawane, równo z dniem 14 xbra v. s. ustają, żadney mocy mieć nie mogą, aż do wydania nowych od nas Teodora Pocieja i Idalii z Pociejów Sółtanowey, albo ode mnie Adama Sółtana pełnomocniką; powtóre zarządzający dobrami i niemogą i niepowinni zapasów fundowych krestencyi, wódek, żywiołów, słowem nic sprzedać ni spinięźać bez następney od nas w tém dyspozycyi a wybrany dotąd z dóbr gotowy grosz do naszego rozrządzenia u siebie zachować; po trzecie dla uspokojenia interesów po antecessorach na nas spadłych ja Teodor Pociey przeznaczam dobra Czołnowicze i Wyrłok w Gubernii kijowskiey leżące, a ja Adam Sółtan mocą plenipotencyi od mojey żony na tenże cel zaspokojenia antecesorskich długów na wieczystą przeznaczam folwark z exdywizyi Platerowskiey Podgurze w ptcie dyneburskim i dobra Janowicze w ptcie Suraszkim w gubernii witebskiey leżące, oraz dom murowany w mieście Warszawie na ulicy Dominikańskiey pod N. 623 leżący. Życzący nabydź w każdym czasie oto traktować może, adresując listy przez Słonim do Zdzienciola a szczególnie o nabyciu tych dóbr układy robić można osobiście z niżey podpisanymi aktorami, na kontraktach w Kijowie w mcu styczniu, w Minsku 7 marca, w Nowogródku 18 marca, i w Wilnie 25 kwietnia. U tego oświadczenia w protokule podpisy takowe: Teodor Hrabia Pociey. Adam Sołtan mocą plenipotencyi. Zgodno z protokułem potocznym świadczę. Adam Nielubowicz Reg. Ziem. Słonim.

Takowe oświadczenie wolno umieścić w gazecie Kur. Lit. Dat. 1821 januar. 3 dnia. Ludwik Wołłowicz Sędzia Ziem. Wileń.

NOWE DZIEŁA.

3. W Wilnie w drukárni na ulicy S. Jańskiey pod N. 431; wyszedł 1) Kalendarzyk polityczny na rok 1821, dla wydziału Uniwersytetu Imperatorskiego wileńskiego. 2) Kalendarz Gospodarski Litewski na rok Pański 1821. 3) Kalendarz ścienny na rok 1821.

Zbieg.

3. W dniu 30 xbra, z miasta Wilna uciekł furman Tadeusz Winciunas poddany i skazkowy WJPana Bogusława Horadonskiego z majątku Przemysłowa sytuowanego w ptcie Wileńskim, mający wieku lat 19. wzrostu średniego, sam bląd, oczu śniadłych pełnych, nosa pociągłego, twarzy okrągłey; który po polsku dobrze mówi, na nim siermięga i płaszcz sukna ciemno szaraczkowego, czapka kosmata z futerka, w butach nowych, który zbieg umie robotę tkaczowską; a zatém uprasza się Prześwieytney Publiczności, że jeśliby się gdzie okazał takowy zbieg, aby był łapanym i dostawionym do sądu Niższego Ziem. Ptu wileńskiego, takową awizącyą w mieyscu a ktora podpisuję Stanisław Uszak Kulikowski Porucz. b. w. polskich.

Roku 1820 mca xbra 31 dnia, takową awizacyą Redakcya może umieścić do gazet Kur. Lit. Poświadczam Prezyd. Michał Sawicki.

Dzierżawa.

3. Od Mińskiey skarbowey Izby ogłasza się, iż w teraźnieyszym 1821 roku w miesiącu marcu dnia 24, 28 i 30, mają się w niey odbywać targi, dla oddánia w nową dzierżawę odkupu gorzałczanego borysowskiego, od tego czasu do dnia 1 januaryi przyszłego 1823 roku, na rachunek, byłego dzierżawcy tegoż odkupu JW. aktualnego kamerhera Wsiewołożskiego, za nieakuratność w opłacie summy odkupney, wynoszącey corok 11 tysięcy rubli assygn. z dziesiątą częścią miedzią; zatém życzący wziąć ten odkup w dzierżawę, zechcą przybydź do teyże izby skarbowey na wyżey naznaczone terminy z prawnemi niepodpadającemi żadney wątpliwości ewikcyami. W obowiązku Sekretarza Kołecki.

Wezwanie.

3. Przez niniejsze uwiadomia się Marjanna Aronowska, wdowa po zmarłym radcy tytularnym Aronowskim, iż Cesarz Jegomość, przez wzgląd na zasługi nieboszczyka jey męża, Naymiłościwiey rozkazać raczył, wydać dla niey 406 rubli assygn. Pieniądze te są przysłane do Zarządzającego gubernią wileńską; zatem obowiązana jest dla odebrania tych pieniędzy przybydź do tegoż JW. Zarządzającego guberniją sama osobiście lub też uwiadomić, gdzie dla niey dogodniey będzie te pieniądze przyjąć. Sekretarz A. Łazarowicz.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 4.

Wilno dnia 9 Stycznia 1821 Roku v. s.

WYSPY JOŃSKIE.

(*z Gaz. War.*) *Korfu dnia 21 list.* Po krwawey bitwie między mieszkańcami i woyskiem angielskiém w *Zante*, naczelny kommissarz angielski kazał znacznie powiększyć potęgę lądową i morską na tey wyspie, a potém ukarać hersztów, i wszystkich mieszkańców rozbroić, lubo od niepamiętnych czasów zwykli uważać oręż za koniecznie potrzebny do ubioru swego. Zabrano tym sposobem blizko 20,000 sztuk strzelby, pistoletów, pałaszów i sztyletów. Zdaje się iednak, iż jeszcze 10,000 ukryto. Słychać, iż powoli nastąpi także rozbrojenie mieszkańców na innych wyspach Jońskich.

Suliotowie i albańczykowie, pojednawszy się z sobą za pośrednictwem *Alego*, Baszy *Janiny*, poszli do *Missolunghi*, poddali się tamecznemu rządowi greckiemu, a potém ruszyli do *Arta*, gdzie *Jussuf* Basza jest zamknięty. Po zdobyciu tey twierdzy, *Aly* Basza, ma stanąć na ich czele, i udać się do Romelii. Poprzysiągł, iż przed lutym zatknie chorągiew grecką na murach *Adryanopolu*. Tymczasem zdaje się, iż grecy nie bardzo mu ufają, i że mu tylko dla ogromnych jego skarbów pochlebiają.

Wszystkie twierdze w Peloponezie, oprócz *Korone*, są w mocy greków. Mówią nawet o poddaniu się *Arty*. Zgoła, dobrze się wiedzie grekom w Morei, Epirze, Tessalii i w okolicach *Kassandry*.

ANGLIA.

(*z Gaz. Warsz.*). *Londyn, dnia 25 grudnia.* Król zupełnie zdrów, wstaje rano, wiele pracuje, i przed północą idzie spać. Ma na wiosnę przedsięwziąć podróż do Szkocyi.

Wiadomości z Irlandyi dochodzące do dnia 20 b. m. nie są pomyślne. W *Limmerik* zabito znowu Pana *Keays*, we dnie i w chwili, kiedy sąd wydał wyrok na zabóyców Pani *Torance*. Zbrodniarz umknął w obecności wielu ludzi, którzy go wcale nie zatrzymywali. Do d. 19 b. m. skazano 11 hultajów na śmierć, i dwóch nazaiutrz w *Limmerik* stracono. Jeden z nich po przeczytanym wyroku rzekł: *Nie mogłem się od tych tygrysów w Hrabstwie* Limerik *niczego lepszego spodziewać.* Zaprowadzony atoli na rusztowanie, żałował swego czynu i wyznał, iż jest zabóycą. Ostrzegał lud, aby nie szedł za przykładem jego. Dwóch tylko oskarżonych uznano za niewinnych i wypuszczono z więzienia. W kilku hrabstwach bywają jescze przylepiane kartki z pogróżkami. Kapitan *Rock*, dowódca buntowników, doniósł na pismie Vice-Królowi, iż za każdego straconego człowieka z bandy jego, dwóch arystokratów, gdziekolwiek bądź porwanych, zamordować każe. Rozchodzą się rozmaite listy i doniesienia spomnionego kapitana; niektóre są nawet wierszem pisane.

Dnia 29. We wsi Castle Connel przybito przed kilką dniami kartę z następującą odezwą: „Mieszkańcy Castle Connel mieycie się na baczności!..‟ Nie nadszedł czas jescze, ale wkrótce nadeydzie. Wtedy doznacie okropnego ciosu, a Castle Connel istnieć przestanie. Podpisano: *Pełnia Xiężyca*, naczelny wódz. Major *Swiatło*, kapitan *Skała*, porucznik *Swiatło-gwiazdowe*, chorąży *Ciemność*, kapral *Zabóyca*, dowódcy 25,000 woyska.

NIEMCY.

(*z Gaz. Warsz.*) *Od brzegów Menu, dnia 1 stycznia.* P. *Niebuhr*, (pisze gazeta hamburska) który w przeszłym wieku zwiedził Arabiją, kolebkę wiary mahometańskiey, wyraża między innemi w opisie podróży swojey, wydanym roku 1772 w *Kopenhadze*, co następuje: „Zabobonni turcy lękają się, aby *Gog* i *Magog*, o których Alkoran namienia, nie oznaczali Rossyan, i aby *Mahomet* przez te słowa nie wskazywał, iż państwo ich upadnie przez Rossyan. Późnieysi prorocy tureccy wróżyli, iż stolica Sułtana przeniesiona będzie ze *Stambułu* do *Damaszku*, a ztamtąd do *Kairu* i daley do *Bagdadu*, jeśli persowie dozwolą; lecz że w końcu osmani odzyskają w Natolii dawnieyszą swoję wielkość.‟

SZWAYCARYA.

(*z Gaz Zusch.*). *Od granic szwaycarskich, d. 26 grudnia.* Podług jedney z gazet szwaycarskich, kilka domów handlowych w *Bazylei* miało otrzymać przez gońców ważną wiadomość, którey dawno już oczekiwać należało, a zatém zasługującą na wiarę, że Hiszpanija ogłosiła się rzecząpospolitą. Że rzeczy wezmą taki kierunek, można było oddawna przewidywać, i mógł to widzieć rząd francuzki, kiedy, pod pozorem kordonu od żółtey gorączki, ściągnął 80,000 ludzi w blizkości Pirenejów. (Gdy ostatnie bezpośrednie wiadomości, dochodzące do dnia 11 grud., nic o tym wypadku nie wspominają, a zatém wiadomość ta nie ma żadney zasady. Zdaje się jednak, że smutne wypadki rzeczywiście zagrażają, jeśli burza nie zostanie uśmierzoną.)

Kurs wileński na assygnaty: od dnia 6 januaryi rubel srebrny, 3 ruble kop. 86, czerwony złoty nowy rubli 11 kopiejek 85, stary rubli 11, kopiejek 65, imperyał rubli 37 kop. 50.

Wolno Drukować F. N. Golański Czł. Kom. Cenz. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi.

Publiczna Przedaż.

1 *Od wileńskiey składowey Tamożni ogłasza się: iż w teyże Tamożni d. 11, 16 i 23 teraźnieyszego miesiąca januaryi, rano o godzinie 8. będą przedawać się z publicznego targu następujące skonfiskowane towary, a mianowicie. kipernego, nankinu 5 sztuczek, miarą 175 arszynow, dymki kolorowey 2 sztuczki, 3 reszty 100 arszynow, kartunu 7 sztuk 2 reszty 280 arszynow, nabnyki 12 sztuczek 462 arszyn, materyi bawełniczney tkaney nazywającey się linham 4 sztuki 1 reszta 185 arszyn, kartunu 1 sztuka 1 reszta 33 arszyn, chustek bawełnicznych nabijanych 21 sztuk, kręconego jedwabiu i paczek, chustek małych jedwabnych czarnych gładko-tkanych 16 sztuk, chustek półniciānych kolorowych 12 sztuk, nowy talis 1 i stare 1, stare koszule, stara czapka futrzana z czarnym aksamitnym wierzchiem, para starych wełnianych pończoch. Roku 1822 januaryi 5 dnia. Zarządzający fon Smitten. Sekretarz Perfiljew.*

Sąd Exdywizorski.

1 *Sąd Taxatorsko-Exdywizorski, dekretem Sądu Gł. Lit. Wileńskiego 2go Depart. na domierzenie satysfakcyi kredytorom porucznika woysk pol. W. Ignacego Mikuckiego naznaczony, że w dniu 20 januar 1822 roku w dziele konkursowym do rozpoznania poruczonym, dekret oczywisty ogłosi, o tym wszystkie interesowane strony przez niniejszą uwizacyą zawiadamia. Dat 1822 mca januar. 7 dnia. W Kossakowszczyznie.*

Leopold Giedgowd Ziemski Telszewski i Exdywizor Prezydent. Wileński Ziemski Sędzia Exdywizor Aloizy Jasiński. Adam Strawiński, Pisarz Ziem Trocki Exdywizor. Józef Paszkiewicz Regent Exdywizorski.

Wezwanie.

1 *Konsystorz Rzymsko-Katolicki Wileński ogłasza półroczny termin urodzonemu Onufremu Doweykowi do stanności w swym Sądzie przez siebie lub prawnie umocowanego plenipotenta dla rosprawy o nieważność małżeńskiego ślubu z żoną Anną z Jankowskich Doweykową; po upłynieniu jakowego terminu, taż sprawa chociażby pod niestanność pozwanego, przy zastępstwie podług praw*

przysięgłego obrońcy, ostatecznie przeprowadzoną i rozsądzoną zostanie.

Assesor Kanonik Wileń. X Mateusz Szatynski.

Sekretarz Wincenty Stefanowicz.

Do dzierżawy.

1 *Folwark Bojutele w powiecie Zawileyskim o mil 7 od miasta Wilna nad rzeką Zeimianą położony, maiący wysiewu ozimego beczek 10 z odpowiednią robocizną oraz więcey 200 wozów siana ukosu, z kilku karczmami i mieszkańcami czynszowemi jest do zastawienia, lub arędowania, drugi także folwark atynencyonalny od Buywidziszek, maiący wysiewu ozimego beczek trzynaście z odpowiednią robocizną, oraz ukosu siana wozów 200 dobrze obudowany o pułtorey mili od miasta Wilna położony, jest równie do zastawienia lub arędowania, przeznaczony, życzący sobie wchodzić o takowe folwarki w układy, znaydą poszczególne objaśnienia u W. Józefa Połonskiego Regenta Kommissyi Radziwiłowskiey w domu JW. Senatora Ogińskiego przy ulicy Oginska zwaney pod N. 255. mieszkającego:*

Pozew.

Wedle Ukazu JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego Całą Rossyą etc. etc. etc.

1. *Urodzonym Xiędzu Stefanowi Reczyńskiemu Wileńskiemu i Xiędzu Stefanowi Chodorowskiemu Białoruskiemu, seniorom Ewangelicko reformowanego Kościoła, oraz Floryanowi Adamowiczowi Ekonomowi Dociskiemu, pozew przed Sąd ziemski Pttu Lidzkiego na kadencyą następuiącą Trzykrólską w Roku 1822 januarii 7 rozpocząć się i sądzić się maiącą, z instancyi urodzonych Kazimierza b. Sędziego Ziem. Lidz. iako Oyca i naturalnego opiekuna a Kazimiery Sędzianki mało letniey Córki iako aktorki interessu Kamieńskich z referencyą do oświadczenia w Roku 1821 julii 23 w Aktach Ziem. Lidzkich przez Załłego i Kamierza Kamieńskiego zapisanego, i do innych dowodow na Sąd przynieść się maiącyeh, wynosi się oto: Zeszły Jan z Białoszewa Cedrowski Pułkownik Woysk Polskich sam ieden posiadał dziedzicznym Aktorstwem folwark Dociszki zwany, w Lidzkim Powiecie leżący, od zeszłych Józefa i Adama Czarnych Zawiszow Starościcow Pucilańskich w Roku 1806 marca 19 nabyty po rzeczonym Pułkowniku Cedrowskim, pozostała iedyną Sukcessorką Córka jego zeszła Konstancya z Cedrowskich Kamienska Załłego Kamieńskiego żona, a Załłey Kamieńskiey matka. pomieniona Konstancya z Cedrowskich Kamieńska przez szczególne tylo uczucia osobiste, iakie miała dla matki swoiey zeszłey niedawno Johanny z Stryieńskich Cedrowskiey Pułkownikowey Woysk Polskich, dokumentem 1815 Roku febr. 9 formalnie sporządzonym i przyznanym, nadała pomienioney matce swoiey Pułkownikowey Cedrowskiey dożywocie nad rzeczonym maiątkiem Dociszki zwanym, ukończyła dnie życia swoiego pomieniona Konstancya z Cedrowskich Kamieńska zostawuiąc iedyną sukcessorką wszelkiego maiątku z głowy Jana Cedrowskiego Pułkownika w osobie Córki swoiey żaluiącey Kazimiery Kamieńskiey, z takiego tedy wywodu formalnemi dokumentami sprawdzanego, to się wyswieca, że zeszła Johanna Cedrowska Pułkownikowa nie miała dla siebie Aktorstwa w maiątku Dociszkach, a z uczynności Córki swoiey Konstancyi z Cedrowskich Kamieńskiey władaiąc dożywotnie Dociszkami, nie zebrała dla si bie sumownego maiątku, i po zgonie swoim w Roku 1821 in julio nastałym, nie zostawiła osobistego funduszu. Minio to wszakże znalazł się testament zeszłey Pułkownikowey Cedrowskiey pod dattą 1820 Roku augusta 9 napisany, a 1821 Roku julii 7 do Akt Ziem. Lidzk. oddany i wprowadzony, którym testamentem zeszła Pułkownikowa Cedrowska rozpisuiąc znaczne summy rożnym osobom, między tymi obżałowanemu W. T. Xiędzu Reczyńskiemu czer. złoiych 100, obżałowanemu W. T. Xiędzu Chodorowskiemu czer. złotych 100 i złotych 500, oraz obżałowanemu W. T. Floryanowi Adamowiczowi czer. złotych 200, i część rozmaitey ruchomości fundowey jemuż w należeniu niewiadomo z iakiego powodu przyznała, a tych swoich rozporządzeń podobnież niewłaściwemi dokumentami, satysfakcyą na Maiątku Dociszkach ukazała, znaiący stan interessow i sytuacyi zeszłey Pułkownikowey Cedrowskiey, zrzekli się dobrowolnie rozporządzeń teyże Pułkownikowey Cedrowskiey, a gdy obżałowani WW. Xięża Seniorowie Reczyński i Chodorowski, oraz Floryan Adamowicz przy tych rozporządzeniach Pułkownikowey Cedrowskiey zamierzacie utrzymywać się, i z onych szukać dla siebie skutku, przeto żaluiący delatorowie zmuszeni szukać krokiem prawnym zniszczenia nie należnych dokumentow przez zeszłą Pułkownikową Cedrowską podziałanych, i uwolnienia maiątku Dociszek od narzuconych niewolnie obcych ciężarow, pozywaią obżałowanych WW. przed Sąd Ziemski Lidzki zakładaiąc następne prozby: Ante omnia przyznania Aktorstwa maiątku Dociszek dla żaluiącey Kazimiery Kamieńskiey, uwolnienia tegoż maiątku od wszelkich długow i zapisow zeszłey Pułkownikowey Cedrowskiey, zniczemnienia tych wszystkich dokumentow przez Pułkownikową Cedrowską podziałanych, któreby maiątek Dociszki do jey nienależący, obarczać miały, nakazania ich zwrótu w Oryginałach, i z Akt eliminaty w tym celu naznaczenia na obżałowanych komportacyi wszelkich obligów, kart i w iakimkolwiek tytule dokumentow, przez zeszłą Pułkownikową Cedrowską dla obżałowanych poczynionych i powydawanych, Sądzenia na obżałowanych expensow prawnych i tego wszystkiego decydowania co czasu sprawy prosżoném i dowiedzioném będzie z wolną poprawą żałoby.*

Roku 1821 xbra 20 Dnia wozny niżey piszący się świadczę, iż tego pozwu w sprawie Wielmożnych Kazimierza b. Sędziego ziem. Lidzkiego iako oyca i naturalnego opiekuna, a Kazimiery Sędzianki małoletniey córki iako Aktorki interessu, Kamieńskich po WW. JJ. Xięży Stefana Reczyńskiego Wileńskiego, i Stefana Chodorowskiege Białoruskiego, seniorow ewangelicko reformowanego Kościoła, oraz po JPana Floryana Adamowicza ekonoma dociskiego przed Sąd ziem. pttu. Lidzkiego na kadencyą nassępną trzykrólską w Roku 1822 januaryi 7 w mieście Lidzie rozpocząć się i sądzić się maiącą, wyniesionego, kopii dwie, iedną W. Adamowiczowi oczewisto w maiętności Dociszkach w Lidzkim Powiecie leżącey w ręce podałem, drugą WW. JJ. Xiężom Reczyńskiemu i Chodorowskiemu seniorom iako nie maiącym w Gubernii Grodzieńdzienskiey i w powiecie Lidzkim osiadłości, do drzwi Sądowych ziemskich w mieście Lidzie przybiłem, a dla pewnego tych osob uwiadomienia, sam autentyk po zeznaniu onego w aktach ziem. Lidzkich do gazet Kuryera Litewskie-

go dla trzykrotnego ogłoszenia przesyłam. Datt ut supra Michał Rucki w P. L.

Roku 1821 decembra 21 dnia przed aktami ziemskiemi powiatu Lidzkiego osobiście stanąwszy wyżey podpisany woźny ten kwit rellacyyny podanego pozwu urzędownie zeznał, przyiąłem w akta umieściłem o zgodności z księgami i o opłacie poszlin pieczętnych swiadczę

Michał Dziewiałtowski Gintowtt Regent Z. P. Lidz.

Takowy pozew wespół z rellacyą Wozeńską zeznaną, ze wolno drukować i do Gazety Kuryera Litewskiego umieścić poświadczam.

Jakób Różyc Halicki Pisarz Ziemski powiatu Lidzkiego.

O ś w i a d c z e n i e.

1. *Excerpt oświadczenia z protokułu potocznego Sądu Ziem. pttu Zawileyskiego w dacie poniżey zapisanego, podpieczęcią urzędową stronie rekwiruiącey w Roku 1822 januarii wydan.*

Roku 1822 mca. januaryi 4tego dnia w Imieniu JW. Wincentego Wołodkowicza b. Prezydenta pierwszego Departamentu Gubernii Mińskiey, na mocy plenipotencyi dnia 7 decembra ominionego roku wydaney, i w ziemstwie Mińskim przyznaney, Walenty Zambrzycki b. podsędek ziem. Miński czyni naysolennieysze oświadczenie, z następnego powodu: Sąd taxatorsko exdywizorski w maiętności Kobylniku były dekretem swym dnia 17 nowembra 1821 zapadłym, rozdzieliwszy do Skarbu Monarszego zaległe, a na Błosznikach w Guberni Mińskiey w pcie Dziśnieńskim liczące się remanenta na ogólnych pretensorów do massy JW. Jana Swiętorzeckiego b. w. Marszałka pttu Zawileyskiego stosunek maiących tychże kredytorów biorących schedy, na termin 15 decembra ominionego roku, do opłaty proporcyonalney illości na zaspokoienie Skarbu Monarszego pod kwit JW Wołodkowicza Prezydenta 1 depar. gubernii Mińskiey obowiązał i w przypadku nieuiszczenia tego warunku extenuacyą sched zawod czyniących, zabespieczył. obżałowan JWW. i WW. Schedaryuszowie Kobylniccy naymnieyzzey akuratności, prócz W. Fabiana Swiętorzeckiego podsędka Mińskiego, w dopełnieniu satysfakcyi dekretowi, nieokazali, żaden z nich na naznaczony termin do Dzisny należności nieopłacił, a takim postępowaniem zapowiadaiąc żalmu wiele nieprzyiemności, jako posiadaiącemu fundum Błosznik ewikcyi skarbowey uległych na exekucyą, narastanie pen i tysiączne niespokoynoście narażacie, żaluiący dellator zwykły po obywatelsku traktować interessa, nie chwyta się ostatecznego środka dekretem exdywizorskim sobie zawarowanego i do piątego februaryi teraznieyszego Roku oświadczaiąc cierpliwość, wnosić należność z nastaiącemi penami zamierza, lecz że po upłynionym terminie rygor prawa rozciągnięty, nieakuratni Schedaryuszowie sami sobie przypisać zechcą i wszelkich strat i expensów będąc przyczyną, staną się odpowiedzialnemi uczęstnikami, nínieyszém oświadczeniem przed powszechnością zapowiada i dla doyścia wszystkim do wiadomości przez Kuryera Litewskiego awizować postanawia. W protokule (podpisano) Walenty Zambrzycki były Miński Podsędek. Działo się w mieście powiatowem Swiencianach.

Zgodno z protokułem potocznym swiadczę Julian Narkiewicz Regent ziem. Zawileyski.

Takowe oswiadczenie może być umieszczone w Kuryerze Litewskim poswiadczam Józef Bukowski pisarz ziem. Zawileyski.

O b w i e s c z e n i e.

1. Wincenty Dowgiałło prezydent ziemski zawileyski, Michał Sawicki prezydent wileński, Aloizy Jankowski sędzia ziemski oszmianski, Józef Skarzynski sędzia ziemski trocki, Szymon Kulwiec sędzia grodzki kowieński i Paweł Smigielski sędzia grodzki brasławski.

Oznaymuiemy tym naszym urzędowym obwieszczym listem JWW. i WW. Ludwikowi Giełgudowi strażnikowi W. Xstwa Litto z jedney strony, a zaś Eustachemu i Emilii z Gorskich Chrapowickim podkomorzym b szawel, Józefowi i Eleonorze z Giełgudow Wereszczynskim starostom upitskim, Maryannie z Kossakowskich Giełgudowey strażnikowey W. Xtwa Lit., Annie matce stolnikowey i prezydentowey b. grodz. ross. Ignacemu porucz. woysk pol. Mikuckim, Franciszkowi Janczewskiemu prezydentowi granicz. rossien. Wincencie matce starościnie i Damazemu Straszewiczom, Wincentemu i Annie Ostrowskim sędziom b. grodz. rosień., Xdzu Stanisławowi Bohdanowiczowi przeorowi i całemu konwentowi XX. karmelitow rossienskich, Mateuszowi Malkiewiczowi rektorowi i całemu zgromadzeniu pijarów rossien., Janowi Łopacie sekretarzowi opiekunowi Zofii i Annie Sabowiczównom, Xaweremu Oycu Sędziemu Grodz. Rossien. Ignacemu i Zenonowi synom Staniewiczom, Józefowi i Maryanie Rymkiewiczom Sędziom, Wawrzyncowi Pikturnie Regentowi b. Dekretowemu ziem. Ross., Józefowi i Justynie Montwiłłom, Karolowi i Elżbiecie Dowiattom Sędziom b. Gran. Rosień. Eustazemu i Angeli Stankowiczom b. assessor pttu Ros. Ezechielowi Staniewiczowi prezydentowi, Józefowi i Annie Billewiczom marszałkom b. Rossien. również JWW. Michałowi kawalerowi orderow i Eleonorze z Tyszkiewiczow Giełgudom nadwornym marszałk Littew. iako też dalszym pretensorom wierzycielom i do massy funduszu JW. Giełguda strazn. dłużnym osobom, że w skutek dwuch dekretow iednego remissyinnego SąduGłównego Litt Wilen. 2go Depar., przeszłego 1820 miesiąca maja 13 dnia nastałego drugiego przez Sąd exdywizor. in fundo dóbr Widukl tegoż Roku 1820 na dniu 20 miesiąca lipca ogłoszonego, trzey z nas wyżey wyrażonych urzędnikow za niedziel 4 od datty podania tego obwieszczenia do maiątku strażnika Giełguda Widukle zwanego w pttcie Rossien. położenie maiącego ziechawszy, czynność przez Remissę. Sądu Głównego do ułatwienia sobie powierzoną i w pierwszym Sądu exdywizorskiego zjezdzie rospoczętą ostateczenie dopełniać będą, o czem izby wszyscy strażnika Giełguda kredytorowie i rozmaici iego pretensorowie tak, też Debitorowie do massy konkursowi uległey osoby, swiadome były przez nínieysze urzędowne obwieszczamy pismo.

Roku 1821 mca xbra 29 dnia Woźny swiadczę iż kopie tego obwieszczego listu z nakazu WW. Wincentego Dowgiałły prezyd. ziemskie. Zawill. Michała Sawickiego prezydenta Wilens. Aloizego Jankowskiego Sędz. ziems. Oszmians. Józefa Skarżynskiego Sędz. ziems. Trockiego. Szymona Kulwieca Sędz. Grodz. Kowienskiego i Pawła Smigielskiego Sędz. Grodz. Brasławs. urzędnikow 1wszą JW. Ludwikowi Giełgudowi strażnikowi W X. Litt w dobrach Widuklach, 2gą JW. i WW. Józefowi i Eleonorze z Giełgudow Wereszczynskim Star. upitt. Maryannie z Kossakowskich Giełgudowey Strażnik., W. X. Litt. Eustachiemu i Emilii z Gorskich Chrapowickim b. podkom. Szawel. Annie matce Stolnikowey i prezydentowey b. Grodz. Rosien. Ignacemu Porucz. Woysk Pol. Mikuckim. Franciszkowi Janczewskiemu prezyd. Gran. pttu Rossi. Wincencie matce Staroscinie i Damazemu Straszewiczom, Wincentemu i Annie Ostrowskim Sędz. b. Grodz. Ross. Xiędzu Stanisławowi Bohdanowiczowi przeorowi i całemu zgromadzeniu XX Karmelitow, xiędzu Mateuszowi Milkiewiczowi Rektorowi i całemu zgromadzeniu

jil(

pijarow Ross., Janowi Łopacie sekretarz. opiekunowi, Zofii i Annie Sabowiczownom, Xaweremu oycu Sędz. b. Gran. pttu Ross. Ignacemu i Zenonowi Synom Staniewiczom, Józefowi i Maryannie Rymkiewiczom Sędz. Wawrzyncowi Pikturnie regentowi Dekret. ziems. Rossien., Justynie Józefowi Montwiłom Sędz. b. Gran. Ross. Eustazemu Angeli Stankowiczom ases. b. ros. Ezechielowi Staniewiczowi Prez. Józefowi i Annie Bielewiczom marszał. pttu Ross. w tychże dobrach Widuklach w powiecie ogólnym Rossienskim leżących 3cie. JW. Michałowi Kawalerowi orderow i Eleonorze z Tyszkiewiczow Giełgudom marsz. W. X. Litt w maiętności Zamku też w pttcie ogólnym Rossienskim leżącym podałem, i że za niedziel cztery od dnia dzisieyszego trezy z wyżey wymienionych WW. urzędnikow ad fundum Widukl ziadą i komplet Sądu exdywizorskiego złożywszy, dzieło Remissą sądu Gł. Wilen. sobie powierzone a na dekrecie Sądu exdywizor. pierwszo ziazdowym rospoczęte ułatwiać będą, zawiadomiłem. Jan Sokołowski wozny pttu Rosien.

Roku 1821 miesiąca decembra 30 dnia przed aktami Grodzkiemi pttu Rosienskiego stawając obecnie woźny wyż wyrażony JP. Jan Sągayło takową rellacyą podanego obwieszczenia urzędownie zeznał Przyiąłem Otton Dowiatt Grod. pttu Rosienskiego Regent.

Roku 1821 xbra 30 takowe obwieszczenie wolno w Kuryerze Litewskim zamieścić prezydent ziemski pttu Rosien. Jan Kalinowski.

Ogłoszenie.

2. *Rada miasta Kowna ogłasza, że na skutek Ukazu wileńskiego guberskiego Rządu pod datą 21 decembra teraźnieyszego 1821 roku za N. 20,797, z dołączeniem kopii exemplarzow Naywyżey utwierdzoney na dniu 14 marca 1821 roku opinii Rady Państwa i postanowienia o domach gościnnych, traktyerach, restauracyach, kawiarniach i garkuchniach, nadesłanego; wypuszczać się będą w mieście Kownie w urzędowną dzierżawę na półczwarta roku z dnia 1 junii 1822 po dzień 1 januaryi 1825 roku dwa traktyery z publiczney licytacyi w trzech terminach 20 januaryi; oraz 3 i 15 februaryi mca 1822 roku w kowieńskiey mieyskiey Radzie odbywać się mające. Do jakowego zadzierżawienia dopuszczają się kupcy wszystkich trzech gild, mieszczanie i handluiący włościanie mający ustanowione świadectwo na prawo handlu. Życzący zatém takowe traktyery dzierżeć, obowiązani jawić się dla licytacyi w powyższych terminach do Rady niniejszey z dostatecznemi i wedle praw przyjąć dozwolonemi ewikcyami, zawierającemi się w domach murowanych w miastach położonych, w nieruchomych majątkach, pieniężnych w gotowiznie summach i bankowych biletach, z tém aby o swobodności domow i nieruchomych majątkow przedstawione były świadectwa Sądu głównego 2 departamentu, a na domy i prawne ocenki, i aby każdy z tych życzących przedstawił do Rady w stosunek do 20 punktu wzmienionego postanowienia attestat, to jest: kupiec i mieszczanin od wieyskiego głowy i mieyskich starostw, cechosty gdzie jest cech od rzemieślniczego głowy i warszyny, włościanin skarbowy, lub udzielny od swey zwierzchności, a obywatelski od swojego dziedzica lub zarządzającego; jakowy atestat powinien zawierać w sobie, że ten komu się ony wydaje jest dobrey konduity, nienotowany w złych postępkach i niekarany, oraz skarbowe i do gromad należące powinności regularnie wypełnia. Datt w Kownie 1821 roku mca decembra 28 dnia autentycznie podpisali: Daniel Willencusz zastępca prezydenta. Bogumił Szyr Radca. Józef Gruzdz Radca.*

Za zgodność świadczę: Tytularny Sowietnik, Rządu Gubern: Sekretarz Nowicki.

2. *Na mocy Naywyżey utwierdzonego dnia 14 marca roku 1821 postanowienia o domach gościnnych, restauracyach, kawiarniach, traktierach i garkuchniach; stosownie do onego i do wyszłego w dniu 21 decembra roku tegoż z Rządu guberńskiego wileńskiego rozporządzenia, Rada miasta Wilna ogłasza: iż w Mieście tym ustanowiono tylko dziesięć traktierow, z których cztery mogą się mieścić w 1-szey a potrzy traktiery 2-giey i 3-ey Częściach miasta. Do wzięcia kontraktu na utrzymywanie traktierow poiedynczo każdego; wedle tegoż postanowienia § 15 dopuszczaią się Kupcy, Mieszczanie i Włościanie maiący świadectwo na prawo handlu, i maiący wedle § 20. o dobrey konduicie i niezadłużeniu się Atestata, a więcey postępuiący coroczney dla skarbu mieyskiego opłaty za wolność utrzymywania traktieru; utrzyma z Rady miasta Wilna na herbowém papierze kontrakta na lat 3½ z terminem początkowym otworzenia traktieru od dnia 1 Junii roku 1822. Licytacya odbywać się będzie w Izbie Rady mieyskiey wileńskiey w terminach 1-m dnia 31 miesiąca Januarii, drugim dnia czternastego i 3 ostatecznym dnia 21 miesiąca februarii 1822 roku, każdy przystępuiący do licytacyi, powinien złożyć wedle § 39 kaucyą, która wedle ukazu Rządu Guberńskiego Wileńskiego dnia 21 decembra wyszłego, może się opierać na domach murowanych w Wilnie leżących lub maiątkach ziemskich, może bydź przyniesiona w biletach bankowych lub gotowych pieniądzach w proporcyi trzeciey części roczney arędy, a przytém dom powinien bydź urzędownie oceniony, i o swobodności tego, tak iak i o swobodności maiątku leżącego, powinno bydź przedstawione razem świadectwo Sądu Głównego Wileńskiego 2 Departamentu, w traktierach wedle § 24 wolno będzie utrzymywać stół, herbatę, kawę, przedaż win, wódek zagranicznych i Rossyiskich wszelkiego rodzaiu romu, szromu, araku, likierow, ponczu, w ogólności wódek ze zboża wedle § 14 ustawy o poborze z trunkow, nastoiek z tychże wódek wyrabianych, piwa letkiego, miodu, piwa i porteru angielskiego, oraz wyrabianych w Rossyi na sposob angielski; nadto: mieć nie więcey nad dwa bilardy; o dalszych wolnościach i ostróżnościach w kondycyach przedlicytacyinych wyrażono będzie, i nadto: chcący zrozumieć całe postanowienie o traktierach, domach gościnnych, restauracyach, kawiarniach i garkuchniach, może one czytać w każdym czasie w Radzie mieyskiey Wileńskiey. O czém przez niniejsze ogłoszenie podaiąc Rada do powszechney wiadomości; wzywa życzących utrzymywać w Wilnie traktiery, aby iawili się na termina wyż wyrażone na licytacyą ze wszelką gotowością do Izby Rady mieyskiey Wileńskiey na Ratusz. Datt dnia 28 miesiąca decembra 1821 roku. Autentyczne podpisał Prezydent Rady: Franciszek Poznański.*

Za zgodność świadczę Tytularny Sowietnik, Rządu Gubern: Sekretarz Nowicki.

Licytacya.

2 *Rząd gubernialny Miński ogłasza, iż w Mińskiey Skarbowey Izbie w terminach 1szym dnia 7go, 2gim 8go, 3cim 9go marca, będą się odbywały targi, a w dniu 11 tegoż miesiąca przetarg, na podjęcie się wystawienia drewnianych, na fundamentach murowanych, budowli etapowych. w miasteczkach, powiatu Mińskiego, Keydanowie i Swierżniu, rzeczyckiego w Łojowie, i borysowskiego w Smolewiczach, które to wszystkie budowy podług wyrachowania (smieta), potwierdzonego przez sprawującego ministeryum spraw wewnętrznych, mają kosztować 26,752 ruble 25 kop. Życzący sobie podjąć się takowego budowania, zechcą przybywać do Mińskiey Izby Skarbowey na powyższe terminy. Dnia 17 grudnia 1821 roku. Sekretarz Arcimowicz*